

ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ В КЛІНІЧНИХ НАСТАНОВАХ З ЛЕГЕНЕВОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ПАЦІЄНТІВ ПРИ ХРОНІЧНОМУ ОБСТРУКТИВНОМУ ЗАХВОРЮВАННІ ЛЕГЕНЬ

Катерина Тимрук-Скоропад

Кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент кафедри фізичної терапії та ерготерапії Львівського державного університету фізичної культури, tymruk_k@ukr.net

Вступ. Легенева реабілітація (ЛР) - це втручання, яке рекомендується усім пацієнтам з хронічним обструктивним захворюванням легень (ХОЗЛ), не залежно від важкості перебігу захворювання, а засоби фізичної терапії (ФТ) є невід'ємною складовою ефективних програм ЛР.

Вибір реабілітаційного втручання згідно з клінічними протоколами дозволяє застосовувати заходи з науково доведеною ефективністю. Однак, поряд з великою кількістю досліджень про вплив програм ЛР, загалом, та окремих її компонентів, на фізичний, функціональний та психоемоційний стан пацієнтів, детальних клінічних настанов з ЛР при ХОЗЛ є обмежена кількість.

Методи дослідження. Проаналізовано клінічні настанови, відібрані на основі пошуку здійсненому у базах даних PubMed (за останні 5 р.), PEDro, Cochrane у січні 2018 році, які були присвячені клінічним настановам щодо лікування і менеджменту, легеневої реабілітації та фізичній терапії пацієнтів з ХОЗЛ.

Результати дослідження. Огляд було зроблено на основі 15 клінічних настанов, які відповідали критеріям відбору.

Виділено основні компоненти ЛР:

- 1) засоби фізичної терапії;
- 2) освіта;
- 3) зміна поведінки - куріння;
- 4) оцінка (обстеження) пацієнта.

У низці настанов рекомендується розглянути можливість зміни харчової поведінки та психосоціальної підтримки. Зустрічаються рекомендації щодо проведення ерготерапії. Консультації у логопеда рекомендована для оцінки та управління повторними аспіраціями, порушенням ковтання та харчування, що виникають внаслідок задишки у пацієнтів з ХОЗЛ (Y ang I., 2017р.).

Як основні засоби ФТ у проаналізованих клінічних настановах рекомендуються:

- 1) фізичне тренування (фізичні вправи).
- 2) дихальні вправи.
- 3) тренування дихальних м'язів.
- 4) фізична терапія грудної клітки.
- 5) електростимуляція та електромагнітна стимуляція периферичних м'язів.

У деяких протоколах такі засоби, як тренування дихальних м'язів та електроміостимуляція периферичних м'язів віднесені до додаткових і не рекомендуються як звичний компонент ЛР. До додаткових засобів ФТ віднесено техніки очищення дихальних шляхів використовуючи позитивний експіраторний тиск (PEP) (Anderson B., 2013 р.).

Висновки. Основними засобами ФТ, які рекомендуються у клінічних настановах для пацієнтів з ХОЗЛ є фізичне тренування, дихальні вправи, тренування дихальних м'язів, фізична терапія грудної клітки, електроміостимуляція. У проаналізованих клінічних настановах найбільш повно описані методики застосування фізичного тренування у пацієнтів з ХОЗЛ. Відсутні або недостатні рекомендації щодо особливостей ФТ при загостренні та в умовах стаціонарного лікування.